

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Formanden skriver	side 2
Nyt fra Hovedbestyrelsen	side 3
Humlemagasinet i Harndrup	side 5
Historien om Fjelsted Skov Kro	side 7
Kærsgård ved Brenderup	side 8
Gyldensteen på Nordfyn	side 10
Retablering af fuglelivet et kæmpeløft	side 11
Gyldensteen Strand	side 12
Nyt fra kredsene	side 13
50 års jubilæum	side 16

Tidsskrift for
 Dansk Slægtsgårdsforening

April - maj 2016

Nr. 441 - 73. årgang

Avlsgården til Kærsgård hovedgård, som rummer transportmuseet.

SLÆGTSGÅRDEN

LÆR AF FORTIDEN - LEV I NUTIDEN - VIRK FOR FREMTIDEN

Stiftet 5. juli 1941

www.slaegtsgaardsforeningen.dk

Forretningsfører:

Inger M. Hansen, Svalevej 13, 4440 Mørkøv, tlf. 59 27 59 77.
E-mail: imhan@post.tele.dk

Ejendomsrådgiver:

Chefkonsulent
Michael Munthe Fog
Landboforeningen Gefion
Fulbyvej 15, 4180 Sorø
tlf.: 57 86 53 00
mmf@gefion.dk

Ejendomsrådgiver
Peter Christensen. LMO.
Asmildklostervej 11. 8800 Viborg.
Hoved tlf. 7015 4000
Tlf. 8728 2568. Mobil 3092 6269.
Mail PEC@lmo.dk - Web www.lmo.dk

Hovedbestyrelsen:

Formand:
Gunhild Olesen Møller,
»Bronzehave«,
Strædet 38, 7990 Øster Assels.
Mobil 23 32 92 10.
gunhild.olesen.moller@rn.dk

Næstformand:
Karen Jacobsen
Melbyvej 3, 5610 Assens
tlf. 64 71 23 60
kj@osterbygaard.dk
(Formand: Fynskreds)

Jens Brogaard Jensen
»Maglehøjgård«,
Hammerbakke 3, 4050 Skibby
tlf. 47 52 99 18
jensbjensen@privat.dk
(Formand: Nordsjællandskreds)

Mogens Frigaard,
»Frigård«,
Yppernemøllevej 10, Nyker,
3700 Rønne,
tlf. 56 96 30 02
mogens.frigaard@dlgtele.dk
(Formand: Bornholmskreds)

Karen Andersen,
»Baungård«,
Vollerupvej 70, 4400 Kalundborg
tlf. 59 50 20 13
ok@dlgpost.dk
(Formand: Vestsjællandskreds)

Knud Pedersen
»KildemosegårdH
Egeskovvej 18, 4700 Næstved
tlf. 55 44 51 17
kgkildemosegaard@privat.dk
(Formand: Sjælland Syd.)

Hans Jørgen Hansen
»Bregnholt«
Adelgade 88, 4880 Nysted.
Tlf.: 54 86 42 22.
bregnholtpc@hotmail.dk
(Formand: Lolland/Falster kreds)

Jens M. Knudsen
Kalmargårdparken 1, Marstrup
6100 Haderslev
tlf.: 74 57 51 65
jens@kalmargaard.dk
(Formand: Haderslevkreds)

Chr. A. Krogh
Majbølvej 17, 6470 Sydals.
tlf. 74 41 53 12
(Formand: Det sydlige Sønderjylland)

Jens Ulrik Tarpgaard
»Tarpgård«,
Tarpvej 13, Vedersø, 6990 Ulfborg,
tlf.: 21 42 13 83
ju@tarpgaard.com
(Formand: Ringkøbingkreds)

Steffen Buch Juul
»Jægergården«
Høllundvej 6, Høllund, 7100 Vejle.
Tlf: 75 86 54 93.
svend-juul@hotmail.com
(Formand: Vejle kreds)

Anne Lis Ladefoged
»Ingvorstrup Hovedgård«
Ingvorstrupvej 7, Revn, 8500 Grenå,
tlf: 86 30 17 77
ingvorstrup@gmail.com
(Formand: Århuskreds
og Arkivudvalget)

Gunhild Olesen Møller,
»Bronzehave«,
Strædet 38, 7990 Øster Assels.
Mobil 23 32 92 10.
(Formand: Midtjysk kreds)

Niels Holger Fisker,
»Mosegården«
Nøragervej 3, Gelstrup, 9240 Nibe.
Tlf.: 98 35 13 39
mosegaarden.fisker@hotmail.com
(Formand: Himmerlandskreds)

Niels Ole Volhøj
»Volhøj«
Bettevej 38,
V. Tversted, 9881 Bindslev
tlf. 40 89 74 92
enovolhoj@mail.dk
(Formand: Vendsysselkreds)

Formanden skriver:

Det er svært at spå og især om fremtiden. Trods spådomme om at det ville blive en hård og kold vinter, er vi sluppet utrolig let gennem vintermånederne. Det betyder dog ikke at afgrøderne står godt. Det skyldes nu ikke så meget vinteren, men de særdeles vanskelige vilkår der var i etableringsfasen i det våde efterår. Derfor skal mange i gang med at så store arealer om.

Jeg har for nylig læst i de gamle numre af Slægtsgården. Det er egentlig de samme udfordringer bestyrelsen sad med for 15 år siden. Faldende medlemstal, portoforhøjelser og for få unge i bestyrelserne. Det er jo gået alligevel. Det drejer sig om at tage bestik af den tid vi agerer i og få det bedste ud af det.

Tidligere bestod hovedbestyrelsen af 21 medlemmer. I 2008 trådte nogle nye vedtægter i kraft. Over årene er hovedbestyrelsen gradvist reduceret og fornyet. Af de personer der var med for ti år siden er der kun seks tilbage for indeværende. På årsmødet vil der igen blive lagt op til at forny vedtægterne.

Det er da klart at man ikke kan drive forening på samme måde i dag, som for femten år siden. It har revolutioneret vores dagligdag og den diskussion er vi også nødt til at tage i Dansk Slægtsgårdsforening. Det er simpelthen både for dyrt og for arbejdskrævende at udsende breve i stor stil.

Mandag den 4. april afholdtes hovedbestyrelsesmøde. Det blev besluttet at fremadrettet skal der udsendes færre breve og flere mails til medlemmerne. Disse mailadresser skal indsamles ved fælles hjælp. I forvejen udsendes bladet Slægtsgården med postvæsenet. Der er jo plads til kredsens arrangementer, så det er bare med at være i god til og få det hele med i bladet, så udsendelse af breve er jo egentlig dybest set overflødig. I Midtjysk kreds har vi i flere år praktiseret tilmelding til arrangementerne per mail og det fungerer fint.

Samme dato, den 4. april om aftenen havde Midtjysk Kreds arrangeret et besøg på Champost i Thy. En virksomhed der på basis af hestemøg, moler, halm, mv. fremstiller diverse produkter til jordforbedring i haver og parker. 35 af vore medlemmer fik sig virkelig en oplevelse. Dette familiefirma var startet som et traditionelt landbrug med dyrehold, lidt gartneri afgrøder, her efter champignonproduktion i stor stil, hvor supermarkedskæder pressede prisen og afsætningen forsvandt fra den ene dag til den anden. Dengang var der 35 champignonproducenter i Danmark. Nu er der to. Champost er et godt eksempel på et landbrug der har fundet sin helt egen vej.

Snart kan Dansk Slægtsgårdsforening fejre sit 75 års jubilæum. Det er en lejlighed til at se tilbage, men især til at se frem. Det der bærer er fælles indsats både lokalt og i hovedbestyrelsen. Sådan en aften i Midtjysk Kreds, hvor en flok engagerede mennesker har fået en god oplevelse, synes jeg bærer lønnen i sig selv, og jeg håber, at det kan lade sig gøre mange år frem i tiden.

Gunhild Olesen Møller

Adresseændringer

bedes meddelt foreningens sekretær: Inger M. Hansen
Svalevej 13, 4440 Mørkøv. Tlf. 59 27 59 77

Slægtsgårdsarkivet:

Landbrugsmuseet,
Gl. Estrup, Randersvej 4,
8963 Auning, tlf. 86 48 48 16
E-mail:
arkiv@slaegtsgaardsforeningen.dk
Åbningstid: onsdag kl. 11-15.

Der er gratis adgang til arkivet,
når man til billetsalget i porten oplyser,
at man kun skal på arkivet.

Arkivarer:

Else Skovbo Jensen
Kløvervej 5, 8850 Bjerringbro.
Tlf.: 86 68 40 47.

Inge Nissen
Tåsingegade 22 st. tv., 8200 Århus N.
Tlf: 86 10 43 31 / 23 74 10 37.

Redaktion:

Ole G. Nielsen
Bøgeparken 25 B
4241 Vemmelev
Tlf. 24 93 34 12
OleGN@mail.tele.dk

Nr. 442 udkommer omkring
den 20. juni 2016.
Deadline for indlæg 1. juni 2016

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Tryk: Jannerup AIS
Ndr. Ringgade 74
4200 Slagelse
Tlf. 58 52 52 22
jannerup@jannerup.dk

Nyt fra Hovedbestyrelsen.

Dansk Slægtsgårdsforenings hovedbestyrelse afholdt møde den 4. april 2016 i Dansk Landbrugsmuseums mødelokale ved Auning.

Med undtagelse af Ringkøbingkredsen var alle kredse repræsenteret. Efter de indledende træk med velkomst, præsentation, sang og underskrift af referatet fra sidste møde præsenterede landsformanden, Gunhild Olesen Møller, den nye ejendomsrådgiver Peter Christensen, som derefter fortalte om sin baggrund og engagement i ejendomsrådgivning.

Landsformanden havde en række meddelelser. Bl. a. sagde hun, at der ikke var kommet forslag til nyt navn til foreningen, og derfor er emnet afsluttet.

Om Jens og Anna Jensens fond oplyste formanden, at formanden for fondsbestyrelsen, Carl Martin Christensen, havde oplyst, at der bliver indgået en aftale med Dalum Landbrugsskole om at arbejde videre med fonden og på sigt få den udfaset, da de lovbealede revisionsomkostninger stort set forbruger afkastet.

Landsformanden oplyste, at hun i dette forår havde deltaget i Vestsjællandskredsens og Vejlekedrens møder.

Formanden omtalte et møde i slægtsgårdsarkivudvalget, hvor hun havde deltaget sammen med museumsdirektør Peter Baunshøj, Dansk Landbrugsmuseum. Emnet var Dansk Slægtsgårdsarkivs fremtid, og formanden oplyste at museumsdirektøren ville være behjælpelig med at finde en løsning, hvis Slægtsgårdsforeningen ville foretrække at skille sig af med slægtsgårdsarkivet.

Næste punkt var meddelelser ved forretningsføreren, og om det fremlagte regnskab sagde Inger M. Hansen, at årets resultat var et underskud på 95.994,99 kr. Det budgetterede underskud var på 98.400 kr. Beholdningen var 447.264,77 kr.

Om medlemssituationen oplyste forretningsføreren, at medlemstallet ved årsskiftet var 1177. Det viser en tilbagegang på 87. Vi har fået 24 nye medlemmer og 111 har meldt sig ud. Det meste er ved såkaldt "naturlig" afgang. Traditionelt kommer der flest nye medlemmer først på året, men i de tre første måneder af 2016 har der været en nedgang på 20. (Se faktaboks 1.)

Sjælland Syds repræsentant i hovedbestyrelsen, Jens Peter Hansen, Haslev sagde, at som situationen er, skal man lukke foreningen med værdighed i løbet af et par år. Ingen kommenterede synspunktet!

Kontingentet fastholdes uændret 300 kr. Men budgettet for 2017 forudsætter at der kun udgives fem blade om året, så for det samme kontingent får man et blad mindre.

Under meddelelser fra arkivudvalget sagde udvalgsformanden, Anne Lis Ladefoged, at arkivet arbejder med de opgaver der kommer og alt er i bedste orden. Men teknikken skal opdateres, og det vil være gavnligt om arkivet igen fik en tekniker, som kunne hjælpe med det praktiske. Arkivets hjemmeside trænger til modernisering, og det vil være ønskeligt om arkivets hjemmeside blev uafhængig af Slægtsgårdsforeningens.

Fra rejseudvalget oplystes, at årets tur til det vestlige Slesvig-Holsten har ledige pladser..

Man var efterhånden nået til punktet om udvalgenes sammensætning.

Til forretningsudvalget udpegedes:

Landsformanden, næstformand og Niels Ole Volhøj.

Til arkivudvalget:

Anne Lis Ladefoged, Niels Holger Fisker og Jens Ulrik Tarpgaard.

Til rejseudvalget:

Landsformanden, Inger M. Hansen og Ole G. Nielsen.

FAKTABOX 1

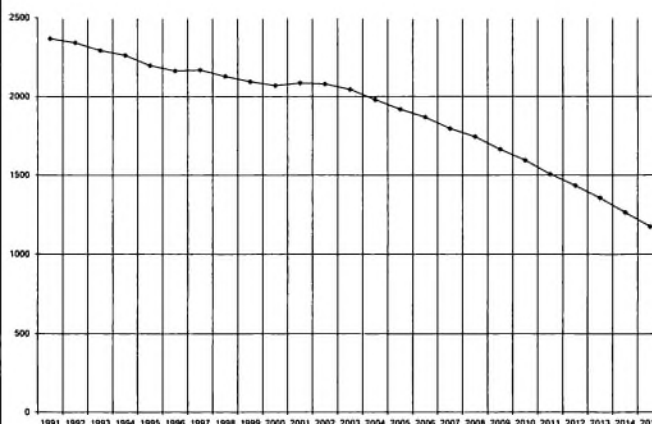
Dansk Slægtsgårdsforening

Medlemsstatistik 2015

	1.1	Nye	Ud- meldte	Flyttede	31.12
Bornholm	79		7		72
Nordsjælland	61		3		58
Vestsjælland	122	2	12		112
Sjælland Syd	135	2	14		123
Lolland-Falster	83	4	5		82
Fyn	145	1	8		138
Øerne i alt	625	9	49		585
Haderslev Kreds	80		6		74
Sønderjylland Syd	68	2	10		60
Ringkøbing Kreds	89		13		76
Vejle Kreds	53		5		48
Århus Kreds	100	2	9		93
Midtjylland	105	5	6		104
Himmerland	67	4	7		64
Vendsyssel	76	2	6		72
Jylland i alt	638	15	62		591
Udland	1				1
I alt	1264	24	111		1177

Nettoafgang 2015: 87

Medlemstal pr. 31/12 1991 - 2015 (seneste 25 år)

Det oplystes, at Gunhild Olesen Møller er villig til genvalg ved årsmødet.

Om årsmødet 2016 på Nordfyn oplyste forretningsføreren, at der er godt 80 tilmeldte og Sjællandsbussen gennemføres. Formanden for den arrangerende kreds, Karen Jacobsen, orienterede om arrangementet, da det altid er værtskredsen der foreslår mødested, udflugtsmål, mødeleder og festtaler.

Årsmødet 2017 afholdes efter indbydelse fra Midtjysk Kreds i Viborg, og kredsformanden for Midtjysk Kreds, Gunhild Olesen Møller, orienterede om Golfhotellet og de interessante udflugtsmål,

Som vært for årsmødet 2018 bød Sjælland Syd ind og fik opgaven.

Årsmødet har punktet ”indkomne forslag”, og hertil er indkommet nogle forslag til ændring af vedtægterne. De 6 ændringsforslag blev drøftet. Der var bred enighed om at anbefale de første 5 forslag, medens forslag F ikke vandt hovedbestyrelsens tilslutning. (Se faktaboks 2.)

Næste punkt hed: Kontakt til medlemmerne: brev eller mail? Man besluttede at fastholde breve i 2016 og indsamle mailadresser, men fra 2017 tilgår korrespondancen til mail. (Medlemmer, der ikke har mail, kan få meddelelserne pr. brev.)

Forretningsfører Inger M. Hansen har meddelt, at hun efter sit 50 års jubilæum vil trække sig tilbage. Der er ikke sat dato på ansættelsens ophør, men man fik en lang drøftelse af mulighederne efter Inger og Henning Hansen. Det stod klart, at det både bliver vanskeligt at finde en medarbejder og det bliver dyrt.

Hovedbestyrelsen besluttede at delegere opgaven med at ansætte en forretningsfører til forretningsudvalget, samt at forretningsudvalget udarbejder bemyndigelse til kasserer, regulativ og andre forskrifter i forbindelse med Inger M. Hansens fratrædelse.

OGN

FAKTABOX 2

VEDTÆGTSÆNDRINGSFORSLAG TIL BEHANDLING PÅ ÅRSMØDET I DANSK SLÆGTSGÅRDSFORENING 2016

Fremsendt efter behandling på hovedbestyrelsesmødet den 4. april 2016.

Forslag fra landsformand Gunhild Olesen Møller: På generalforsamlingen i år 2015 var der diskussion om der kunne stemmes per fuldmagt.

A. Det ønskes præciseret at der ikke kan stemmes per fuldmagt. Dette punkt skal ind i under § 6 D.

Forslag fra Anders Christensen, Vestsjællandskredsen:

B. Vedtægtens § 7 B bortfalder. Tekst: landsformanden skal være slægtsgårdsejer.

Forslag fra landsformand Gunhild Olesen Møller:

Vedtægternes § 7 G ønskes udbygget og præciseret. For indeværende står der at ”Formanden og et medlem af forretningsudvalget tegner foreningen”. Der mangler en præcisering af hæftelse. Forslag C. D. og E.

C. Forslag: Ved formandens fravær tegnes foreningen af næstformanden og et medlem af forretningsudvalget.

D. Det påhviler hverken medlemmer eller bestyrelse nogen personlig hæftelse, for så vidt at de har handlet inden for rammerne af Dansk Slægtsgårdsforenings vedtægter, årsmødets vedtagelser eller den almindelige lovgivning.

E. Dansk Slægtsgårdsforening hæfter alene med den til enhver tid gældende formue.

Forslag fra Lollands Falster Kreds ved formanden Hans Jørgen Hansen:

§ 4, hvor der står: Kontingentet fastsættes af hovedbestyrelsen for et år ad gangen. Kunne ændres til, så der står:

F. Hovedbestyrelsen fastsætter kontingentet til såvel hovedforeningen som til lokalforeningerne for et år ad gangen.

DANSK SLÆGTSGÅRDSFORENING SØGER FRIVILLIGE

Dansk Slægtsgårdsforening vil gerne i kontakt med personer, der har lyst til at påtage sig nogle administrative opgaver, når forretningsfører Inger Hansen fratræder ved årets udgang. Hovedbestyrelsen forestiller sig, at opgaverne eventuelt kan deles ud på flere personer.

Er du interesseret eller kender du nogen?

Kontaktperson: Fmd. Dansk Slægtsgårdsforening Gunhild Olesen Møller.

TUREN TIL HERTUGDØMMERNE

Årets slægtsgårdsrejse, 13. – 17. august, som er henlagt til det vestlige af Slesvig-Holsten har stadig ledige pladser. Turen er om talt i ”Slægtsgården” nr. 439.

Turen udgår fra Ringstedegnen og har opsamling i Vissenbjerg, men skulle der være behov for et opsamlingssted i det sydlige Jylland, så kontakt Inger M. Hansen 59 27 59 77 eller imhan@post.tele.dk

Humlemagasinet i Harndrup

Årsmødeudflugten lørdag bringer os til Humlemagasinet i Harndrup. Humlemagasinet åbnede i 1990 og har siden udviklet sig til et kulturhistorisk center med faste udstillinger og to skiftende.

I 2001 åbnede Danmarks humlemuseum, som fortæller stedets historie gennem mere end 100 år. Hertil findes en samling af danske og udenlandske humleprodukter (læs: øl).

Den 10. marts 2003 indviedes museet for digteren og forfatteren Sigfred Pedersen, som var født på Dalagergård i Harndrup. Indvielsen fandt sted på 100 årsdagen for hans fødsel.

I 2007 åbnede det historiske dukkemuseum med en samling af berømte personer fra den danske historie – i alt 137 porcelænsdukker.

Haven dækker over 5,5 ha med over 25 temahaver. Humlehaven blev anlagt i 1991, den engelske rosenhave i 2001, dronning Ingrid's have i 2011, landbohaven i 2013 og i 2014 kom en ruin til.

I de private stuer er indrettet cafe, hvor gæster i udstillinger og haver kan nyde en forfriskning.

Humlemagasinet, Rugårdsvej 51, 5463 Harndrup har åbent fra 30. april til 9. oktober og igen fra 6. november til 21. december. Lørdag og søndag mellem 12 og 17, og tirsdag til fredag fra 11 til 17.

En slægtslinje

Humlemagasinet's ejer og stifter Peder Pedersen er fjerde generation, og han fortæller om sin slægt:

I 1759 udnævntes Ole Jacobsen fra Lyngby til kgl. fiskemester af enkedronning Sofie Magdalene. I 1762 forpagtede han af samme Rungsted Kro, nu Rungstedlund, som han købte i 1763.

Ole Jacobsen var i 1747 blevet gift med Cathrine Køster, og fire år efter fødtes datteren Anna Hedevig. I årene 1773-1775 boede digteren Johannes Ewald hos familien, og Anna Hedvig blev hans muse. I disse år skrev han både digte og skuespil. Vennerne fra København kom på besøg, her iblandt præsten Andreas Vøldike, som giftede sig med Anna Hedevig i 1777. Madam Jacobsen døde i 1775,

Johannes Ewald flyttede samtidig til Søbækhuset og Ole Jacobsen solgte kroen i 1779. Han døde i 1781.

Anne Hedeveg og Anders Wøldike blev viet i Vallø Stiftskirke, hvor han blev præst. I 1778 fik de datteren Louise. Senere flyttede familien til Helsingør, hvor Wøldike blev præst ved Sct. Mariæ Kloster og Kronborg Slotskirke. Anne Hedeveg døde i 1788. Fra 1789 til 1836 var Wøldike præst i Store Heddinge.

Louise Wøldike giftede sig med kapellanen Mogens Rosenkrands Mehl ved Korsør og Tårnberg kirker. En søn, Hans Jacob Mehl, blev født i 1806. Efter Mehls død ægtede Louise præsten Eggert Galthen. De flyttede senere til Glosunde på Lolland, hvor sønnen Peter Galthen blev født. I 1838 flyttede familien til Fyn, hvor Galthen blev præst for Fjelsted og Harndrup menigheder. Sønnen Peter blev gartner og endte som gartner på herregården Turebyholm, hvor han forædlede Greve Moltkepæren. Pastor Galthen døde i 1850. Louise flyttede til sønnen på Turebyholm, hvor hun døde i 1859.

Hans Jacob Mehl giftede sig i 1846 med Anna Elisabeth Møller fra Gøttersgøbe på Lolland. De købte gården Lykesholm i Harndrup, og samtidig forpagtede Mehl præstegårdsjorden. Fra 1854 til 1859 var han sogneforstander og i 1855 købte han Harndrup kirke med kirkejord.

Da ægteparret ikke fik børn, adopterede de i 1861 en fireårig pige fra Odense, Julie Kamilla Dreyer.

Hans Jacob Mehl døde i 1879 og Anna Elisabeth i 1893.

Humlemagasinet er en slægtsgård

Julie Kamilla giftede sig i 1877 med førstelærer Jørgen Kristensen, Harndrup skole, hvortil han var kommet i 1868. I 1878 fødtes sønnen Johannes og i 1881 sønnen Svend. Lærer Kristensen overtog i 1889 kirken fra sin svigermøder.

I 1903 byggede Johannes Kristensen et magasin til humle på kirkejorden.

I 1893 døde Julie Kamilla 35 år gammel. Sønnen Svend blev farmaceut, og døde 29 år gammel. Lærer Kristensen tilbragte sit otium på Humlemagasinet, hvor han døde i 1914.

Johannes Kristensen begyndte med at købe og sælge humle fra den gamle skolelade. I 1900 fik han kgl. bevil-

ling til at importere humle. I 1907 giftede han sig med Dagmar Christoffersen, hvis mor havde været lærerinde ved Harndrup skole. På kirkejorden byggede de nygifte en privatbeboelse og en lade ved siden af magasinet. I oktober 1908 fødtes datteren Julie Kamilla, opkaldt efter sin farmor, i 1910 kom næste barn og i 1913 kom sønnen Svend, opkaldt efter sin farbror.

Kirkejorden blev i 1930'erne tilplantet med frugttræer af Svend Kristensen og i 1944 opførtes et frugthus, hvor der også indrettedes kontorer.

Under 1. og 2. Verdenskrig begyndte Johannes Kristensen opkøb af tobak for C. W. Obels fabrikker i Ålborg. Desuden oprettedes en spunsefabrik, og man udvidede salget med glasemballage.

I 1948 døde Johannes Kristensen og sønnen Svend. Dagmar Kristensen overtog ledelsen og svigersønnen Carlo Pedersen blev forretningsfører.

Dagmar Kristensen overdrog i 1951 Harndrup kirke til sognet. Hun døde i 1969.

Julie Kristensen voksede op på Humlemagasinet. 15 år gammel tog hun præliminæreksamen, hvorefter hun tog del i arbejdet på Humlemagasinet. Hun var meget musikalsk og spillede violin, fløjte, klaver og tromme. I 1933 giftede hun sig med Carlo Pedersen, som var handelsuddannet. De købte en købmandsforretning i Ørsbjerg. I 1937 flyttede de til Nr. Åby, hvor de bestyrede Bro Humlemagasin, som Johannes Kristensen netop havde købt. Her fik de tre døtre og en søn. I 1948 flyttede familien til Harndrup, men først i 1969 overtog de Humlemagasinet. I 1974 døde Carlo Pedersen og Julie Pedersen fortsatte som direktør og døde i 1994.

I 1968 blev sønnen **Peder Pedersen** ansat i firmaet som bogholder. I 1973 forpagtede han byens manufakturhandel, som i 1977 flyttedes til Humlemagasinet's lade, der blev totalt ombygget. Samtidig købte han ejendommen.

I 1990 åbnedes Humlemagasinet's Galleri i den gamle magasinbygning fra 1903. Galleriet blev ledet af Peder Pedersen og Ole Bjørn Pedersen, og der blev i 2003 oprettet en fond, men Peder Pedersen og Ole Bjørn Pedersen står stadig for driften af det kulturhistoriske center.

OGN

JENS OG ANNA JENSSENS FOND

Dansk Slægtsgårdsforening administrerer Jens og Anna Jenssens Fond, der uddeler rejselegatertil unge, der vil uddanne sig i teoretisk eller praktisk landbrug i udlandet.

Legatportioner på 5.000 og 10.000 kr. uddeles til ansøgere, der for at komme i betragtning, er i udlandet mindst 6 eller 8 måneder.

Ansøgning sendes til:
Carl Martin Christensen,
Rugvænget 5,
5400 Bogense.

TILLYKKE

Karen Jacobsen, 75 år

Den 5. april fylder Dansk Slægtsgårdsforenings næstformand 75 år. Karen Jacobsen har gennem mange år været med i Fyns Kredsen og ydet en stor indsats både lokalt og på landsplan. Fra 2001 som formand for Fyns Kredsen og hermed hovedbestyrelsesmedlem. Her indtrådte hun i bladudvalget og blev i 2006 næstformand i Dansk Slægtsgårdsforening. Karen og hendes mand Fritz har ejet Østerbygård, som var hendes hjem. Gården er nu overtaget af deres søn Claus Østerby Jacobsen. Østerbygård er en gammel slægtsgård og sønnen Claus er 12. generation på gården. Dansk Slægtsgårdsforening ønsker hjertelig tillykke med dagen.

Gunhild Olesen Møller.

Historien om Fjelsted Skov Kro

Chick Grillen med de to første generationer: Anni og Peter Frandsen samt Lis og Polle Frandsen.

Dansk Slægtsgårdsforening afholder årsmødet 2016 på Fjelsted Skov Kro, og det er et interessant valg, for kroen er en slægtsejendom, idet den nuværende ejer og restauratør – Morten Frandsen - er tredje generation.

Historien

Om kroens historie fortæller Morten Frandsen, at hans farmor og farfar - Anni og Peter Frandsen – handlede med kunst. De har en udstilling i Fredericia, men solgte også kunst ved de danske landeveje, heriblandt ved Chick Grillen. I 1976 så Peter Frandsen i en avis, at Chick Grillen, som Fjelsted Skovkro hed dengang, var sat til salg. De beslutter sig for at afhænde Malerigården i Fredericia, og etablere sig som værtspar på Grillen.

Anni begyndte i køkkenet med at lave dagens ret, så som flæskesteg og dansk bøf. Peter blev hurtigt populær blandt de mange lastbilchauffører, som stoppede for at drikke en kop kaffe, og sammen udgjorde de et godt værtspar. Der kom hurtigt styr på køkkenet, og det blev udvidet til at omfatte mad ud af huset.

Hos Polle

Poul Erik – kaldet "Polle", som er Anni og Peters søn, var oprindeligt begyndt på HH-studiet i Odense og havde planer om at ville være bankmand, men planerne ændrede sig. Han droppede den Højere Handelseksamen og begyndte i kokkelære på Hotel Landsoldaten i Fredericia.

I 1981 købte han og hans hustru Lis stedet. De gennemførte en større udvidelse af kroen, som også skifter navn til "Hos Polle". Op gennem 1990'erne blev kroen udvidet med restaurant, café, selskabslokaler og hotel.

I 1990 skiftede kroen navn til Fjelsted Skov Kro, og i de følgende år blev der udvidet med lokaler til kurser samt konferencer.

Da Dansk Slægtsgårdsforening i 1994 afholdt sit årsmøde på Vestfyn var frokosten lørdag henlagt til Fjelsted Skov Kro.

Tredje generation

I 2007 trådte Polles søn, Morten Frandsen og hans hustru Zinaida, ind i familieforetagenet. Morten er uddannet kok på Restaurant Skoven i Odense og uddannet tjener på Restaurant Skovridderkroen i Charlottenlund. Zinaida er butiksuuddannet i Middelfart samt uddannet regnskabsassistent.

Seneste udvidelse på kroen skete i 2011, hvor en ny værelsesfløj med 42 dobbeltværelser efterfølgende stod klar til at modtage gæster til fest, kursus og overnatning.

OGN

Morten Frandsen, Fjelsted Skov Kro.

Kærsgård ved Brenderup

Kammerherre H. Hage foran hovedbygningen.

I forbindelse med årsmødet besøger vi Kærsgård, der foruden de prægtige bygninger også har et meget interessant transportmuseum og tilmed et Morten Korch museum.

Kærsgård ejes af Christoffer Hage, underdirektør i DLG, der overtog godset i 2007 efter sin fader, kammerherre Henri Hage. Kammerherre Hage fortæller, at interessen for heste og vogne stammer fra barndommen på Oremandsgård i Sydsjælland, hvor der stadig var arbejdsheste. Som landvæsenselev var der ikke tid til hestene, men da han i 1963 etablerede sig på Kærsgård, blev der igen tid til denne interesse.

På en rejse i England købte Henri Hage seks vilde heste i New Forrest. Disse blev kørt til, først som tospand, derefter som firespand. Dette øgede interessen for hestevogne og medførte den nuværende samling.

Kammerherre Hage har i mange år deltaget i kørestævner enten som kusk eller dommer. Han har tilmed beklædt formandsposten i Dansk Køreselskab.

Til samlingen er alt fra kareter til skovvogne. Til køretøjerne hører seletøj, og på Kærsgård er Danmarks største, private samling af seletøj.

Der er ikke faste åbningstider i Transportmuseet, men selskaber kan træffe aftale om besøg tlf.: 4013 5213.

På Kærsgård er også indrettet et Morten Korchmuseum. Forfatteren Morten Korchs søn, forlagsboghandler Morten A. Korch overlod mange effekter fra sin fader til kammerherre Hage, og de er udstillet i et hus fra en tidligere vandmølle nær ved gården.

Bygningerne

Kærsgård har en af landets få klassicistiske hovedbygninger. Den er tegnet af arkitekt Johan Andreas Myer og opført 1815-1817. Det er tilmed en af de få hovedbygninger, der er opført i tiden lige efter den såkaldte statsbanke-rot. Hovedbygningen bebos af kammerherre Hage.

For at komme frem til hovedbygningen, skal man passere den statelige avlsgård, hvis port bærer årstallet 1860.

Historien

Kærsgård var fra omkring 1400 ejet af medlemmer af slægten Gyldenstjerne. I 1499 solgte Henrik Gyldenstjerne gården til sin svoger Peder Bille, og Kærsgård forblev i slægten Billes besiddelse indtil 1666, da Steen Eriksøn Bille overdrog den til sin svigerdatters fader Niels Trolle til Trolholm, tidligere statholder i Norge. Han skødede straks Kærsgård til Erik Bille og hans hustru Anna Trolle.

Erik Bille døde i 1675, og enken Anna Trolle sad med gård og gods i 48 år, indtil hun døde i 1723. Hun styrede godset med megen dygtighed. Det var hende, der i 1700 sendte et par af godsets bønder til Tyskland for at lære humleavl, og resultatet blev, at Brenderupegnen i århundreder var hjemsted for en udstrakt humledyrkning. Allerede i 1743 oplyste den daværende besidder af Kærsgård, Christian Frederik Gersdorff, at de bønder på Kærsgård gods, der

have liden kornavl, derimod havde frugtbare humlehaver, men de år, hvor humlen slår fejl, må Gersdorff erlægge de fleste bønders kongelige skatter, ”og da får jeg hos nogle ingen landgilde”, men når humlehaverne er frugtbare, betaler bønderne deres skyldighed.

Anna Trolle sørgede også for bøndernes dannelse ved i 1712 at bygge en skole til Guds ære og ”ungdommens saligheds kundskabers undervisning”, og dertil antog hun en skoleholder. Da hun ikke selv havde børn, testamenterede hun Kærsgårds til søsterdatteren Anne Trolle Holck, der var gift med Christian Frederik Gersdorff. Med sin første kone havde Gersdorff børnene Frederik, der allerede døde i 1752 og Anne, der blev gift med oberst Herluf Trolle, der i 1769 blev chef for Livgarden.

Efter Trolles død i 1770 købtes Kærsgård af krigsråd Jacob Vedel til Holsegård. Han var præstesøn fra Munkebo og efter at være blevet student giftede han sig 21 år gammel med den 32 årige enke på Holsegård, og han kom dermed i besiddelse af Holsegård. Efter hendes død i 1789 giftede han sig med Frederikke Louise Dinesen, men ægteskabet mellem den aldrende krigsråd og den unge, charmerende sjællandske godsejerdatter blev ikke harmonisk, men Kærsgård blev i disse år midtpunktet for et muntert liv. I 1798 blev ægteskabet ophævet, og Jacob Vedels tidligere hustru, Frederikke Louise, blev gift med kammerherre Heinen på Fraudegård.

Jacob Vedel var en dygtig landmand. Hans stutteri var i 1788 regnet for et af de bedste i landet.

I 1806 skrev præsten L. M. Vedel: ”Herresæde med antikke Bygninger, hvis takkede Gavle ere som paa Kirketaarnene.” Haven var stor med mange buegange, høje træer, brede alleer og frugter. Gårdens avling, marker og mejerier var fortræffelige, og ypperlige heste og et par kostelige hingste viste ejerens kyndighed i stutteriet. Skov var der i overflodighed, og på køkkenskorstenen vedligeholdtes et bestandigt bål af stykker brænde, som to karle måtte indslæbe, thi de gav sig ej stunder at splintre eller save det. Efter en bestemmelse, som Jacob Vedel i 1797 havde truffet med sin hustru, skulle sønnen Andreas Claus Vedel arve Kærsgård, og han tiltrådte godset efter faderens død i 1807. Han, der blev adopteret af kammerherre Heinen til Fraudegård og i 1826 blev adlet under navnet Wedel-Heinen nedrev det gamle Kærsgårds bygninger og opførte 1815-17 den nuværende meget smukke og statelige hovedbygning. Den pengekrise, der netop da satte ind, ødelagde imidlertid hans formue, så han i 1829 måtte lade statskassen overtage Kærsgård.

I 1832 solgte statskassen gården til forpagter Johan Theodor Petersen. Han solgt det meste af fæstegodset og i 1851 mageskiftede han Kærsgård mod Løgismose til

Christian Hansen, hvis enke i 1872 solgte til lensgreven Ahlefeldt-Laurvig til Langeland. Skødet blev dog udstedt til sønnen F. L. V. Ahlefeldt-Laurvig, der efter ægteskabet med arvingen til baroniet Lehn (Hvidkilde) i 1905 antog navnet Ahlefeldt-Laurvig-Lehn. Efter hans død i 1909 arvede hans sønner Kærsgård i fællesskab, men i 1913 blev greve Julius Ahlefeldt-Laurvig enejer. Greven solgte i 1931 gården til ritmester G. A. F. Clauson-Kaas, der her, i overensstemmelse med gårdens traditioner, indrettede et stort fuldblodsstutteri, som bestod også efter at Kærsgård i 1938 var solgt til Klampenborg Væddeløbsbane. I 1941 købte civilingeniør M. P. Pedersen Kærsgård, som han i 1962 solgte til Christoffer Henri Hage med overtagelse 1. februar 1963.

Slægten Hage

I Th. Hauch-Fausbøll og H. R. Hiort-Lorenzens værk *Patriciske Slægter – tredje Samling* – 1915 findes en udførlig omtale af slægten Hage.

Slægten nedstammer fra Jens Hansen Hage, byfoged i Stege fra 1645 til 1668. Hans datter giftede sig med en handelsmand i Stege og fra dem nedstammer købmandsdynastiet, hvis smukke købmandsgård stadig ses i byen.

Byfogedens oldebarn købmand Johannes Jensen Hage (1714-1791) havde to sønner. Jens Friedenreich Hage, der blev plantageejer og etablerede sig som købmand i København, blev stamfader til den ældre linje, og Christopher Friedenreich Hage (1759-1849), som overtog købmandsgården, blev stamfader til den yngre linje.

Christopher Friedenreich Hages ældste søn, Peter Anton Albert Hage (1803-1872) overtog købmandsgården, udnævntes til vicekonsul og var en tid medlem af folketinget. I 1859 købte han Nivågård i Nordsjælland, 1860 Oremandsgård i Sydsjælland og 1662 Demstrup i Ommer-syssel.

Hans ældste søn – Johannes Hage – købte Kallehave Færggård og overtog Nivågård, hvor han skabte den meget enestående kunstsamling. Han blev også folketingsmand.

Den yngre søn – Alfred Hage (1843-1922) arvede Oremandsgård efter faderen og Kallehave Færggård efter broderen. Han valgtes til folketinget og senere blev han landstingsmand. I årene 1897-1900 var han landbrugsminister. Hans fætter, Christopher Hage, var fra 1901-1905 finansminister.

Næste generation på Oremandsgård hed Christopher Friedenreich Hage (1877-1947). Han udnævntes til hofjærgemester. I 1963 overtog hans ældste søn Oremandsgård af boet, medens den yngre søn, Christopher Henri Hage samme år etablerede sig på Kærsgård.

OGN

Nye MEDLEMMER

Alice Andersen
Nellikeroed 13
4900 Nakskov

Birgit Schrøder
Skovbrynet 19
4930 Maribo

Proprietær Jens Ole Lind
"Skartvedgaard"
Gl. Skartved 40
6091 Bjert

Gyldensteen på Nordfyn

Årsmøde udflugten omfatter besøg på Gyldensteen gods. Godset ejes og drives af lensgreve Frants Bernstorff-Gyldensteen. Frilandsgrønsager – herunder primært løg – udgør en væsentlig del af produktionen.

I 2000 blev der investeret i et løgskrællereri, som det er besluttet at lukke i 2016 på grund af rentabiliteten.

I 2001 blev der etableret en frugtplantage.

I 2011 frasolgte Gyldensteen den 616 ha store inddæmmede Gyldensteen Strand til Aage V. Jensens Naturfond.

Markplanen for 2016 omfatter:

Vinterhvede	135 ha
Vinterraps	105 ha
Frøgræs	120 ha
Vårbyg	120 ha
Løg	225 ha
Græskar	70 ha
Æbler	10 ha
Div. Græs og skov	380 ha

Det samlede areal er på 1165 ha.

Der er omkring 25 faste medarbejdere, og så har man ekstra hjælp bl. a. til høst af græskar.

Godset afsætter selv sine produkter, og løgpakkeriet er ISO 9001 certificeret og løgskrælleriet er ISO 22000 certificeret.

Historien

Gyldensteen nævntes i 1409 under navnet Enggård, da den ejedes af Berneke Skinkel. Efter hans død gik gården i arv til hans sønner Herman og Otte Skinkel, og sidstnævntes datter Hilleborg bragte gård og gods til sin mand Knud Gyldenstjerne. I 1494 tilfaldt Enggård datteren Karen Gyldenstjerne, der i 1490 havde ægtet den aldrende Jørgen Daa, som døde i 1503. Hun overlevede ham i 25 år. Derefter opstod der en bitter strid om Enggård mellem deres børn, som fortsatte efter af gården i 1577 var solgt til Knud Rud. Kong Frederik den Anden måtte gribe ind i striden, hvorefter Enggård tilfaldt Erik Ruds arvinger. I 1604 tilfaldt besiddelsen Corfitz Rud, hvis datter Helvig bragte den til sin mand, Gregers Krabbe til Torstedlund, lensmand på Hindsgavl og senere statholder i Norge.

Gregers Krabbe lod den nuværende hovedbygning hovedfløj opføre omkring 1640.

Datteren Birgitte bragte Enggård til sin mand Oluf Rosenkrantz til Egholm, der er kendt for sine angreb på enevælden og forsvar for den gamle adels rettigheder. (Læs: Frederik Andreas Ørskov-Lindhardts artikel "Baron Oluf Rosenkrantz til Egholm – absolutismens kritiker" i Tidsskrift for Dansk Slægtsgårdsforening nr. 425.) Enggård købtes af hans svigersøn, Mogens Skeel til Fussingø. Han må have stået sin svigerfader nær i anskuelser og sympatier, idet det er ham, der skrev den vittige og skarpe satire mod den nye adel "Grevens og Baronens Kommedie".

I 1689 solgte han Enggård til Holger Rosenkrantz til Brahesborg, som i 1694 afhændede den.

Den nye ejer var den tyskfødte Conrad Bierman, en utiltalende og uredelig person, der var kommet til landet i den franske gesandts følge. Med stor behændighed søgte han først at indynde sig hos den almægtige kansler grev Griffenfeld, for derpå – ved hans fald, at optræde som vidne imod ham i den efterfølgende proces. Som anerkendelse herfor blev han en stadig mere betroet mand hos kongen og adledes til sidst under navnet Ehrenschild, hvilket klinger som blodig ironi over hele hans færd. Sønnen Martin Conrad von Ehrenschild arvede Enggård, og hans enke solgte i 1718 gård og gods til admiral Christian Carl Gabel, der året efter afhændede til Jean Henri Huguetau.

Jean Henri Huguetau, en fransk lykkeridder, der tilhørte en calvinistfamilie fra Lyon. Efter en omskiftelig tilværelse som bogtrykker og forlægger i Frankrig, handelsmand i Amsterdam og London og storspekulant i Tyskland ægtede han komtesse Mauritia Margarethe af Nassau-Odyck og opnåede gennem denne forbindelse titel som rigsfriherre, hvorpå han søgte til Danmark, hvor han skaffede sig en betydelig indflydelse hos kong Frederik den Fjerde. I 1717 blev han optaget i den danske grevestand under navnet Gyldensteen, og to år senere købte Enggård, der i 1720 tillige med Oregård og Uggerslevgård blev oprettet til et grevskab, der fik hans nye navn: Gyldensteen.

Da lensgreve Gyldensteens datter kort efter gjorde skandale ved at løbe af landet med den unge spanier, Don Antonio Casado marquis af Monteleone, blev hun forbigået og grevskabet arvedes af parrets datter Marguerite ved Gyldensteens død i 1749.

Marguerite Maurice Françoise Isidore comtesse Monteleone og hendes lillesøster var blevet hentet til Gyldensteen af den gamle morfar, da moderen var mere optaget af eventyr end børn, og ægteskabet var allerede opløst. Marguerite comtesse Monteleone blev gift med lensgreve Eggert Christopher Knuth til Knuthenborg, og da hun døde få år efter, overgik grevskabet Gyldensteen til sønnen, den 16 årige Johan Henrik Knuth. Han kom til at indtage samme embedsstilling som sin fader som Sjællands stiftamtmand. Han følte sig stærkt knyttet til dit fynske gods, og det var i hans tid den store landboreformer gennemførtes. Han var gift med rigsgrevinde Constance Alexandrine von Cosel. I dette ægteskab fødtes en datter – Constance Henriette Frederikke Knuth, der ved faderens død i 1802 arvede det fynske grevskab. I 1804 blev hun 18 år gammel gift med

Johan Hartvig Ernst greve Bernstorff, ældste søn af udenrigsminister A. P. Bernstorff, og dermed kom Gyldensteen til den slægt, der besidder den gamle sædegård den dag i dag.

I 1804 købte grevinden hovedgården Jerstrup og i 1827 overdrog hun grevskabet til sønnen Andreas Erich Heinrich Ernst lensgreve Bernstorff-Gyldensteen. Han købte i 1829 Harritslevgård og i 1834 Sandagergård og indlemmede dem i grevskabet. Ved hans død i 1837 overgik grevskabet til hans søn Johan Hartvig Ernst lensgreve Bernstorff-Gyldensteen, der kom til at sidde med grevskabet i 61 år. Han lod foretage betydelige inddæmninger 1870-1871 og afhændede det meste af fæstegodset til fæsterne på billige vilkår. Endvidere tilplantede han store dele af godsets ringeste jord. Efter hans død i 1898 tilfaldt grevskabet sønnen Hugo Kuno Georg lensgreve Bernstorff-Gyldensteen. Han boede mest i Mecklenborg, og i 1919 overlod han grevskabet til sønnen Erik Adolph Ernst greve Bernstorff-Gyldensteen, som efter faderens død i 1934 arvede grevskabet, som han på faderens vegne havde fået afløst i 1922.

I 1954 fulgte sønnen Carl Johan Fredrik Frantz Hugo Mogens lensgreve Bernstorff-Gyldensteen, som i 1984 overdrog godset til sønnen Frants Erich lensgreve Bernstorff-Gyldensteen. Han var borgmester i Bogense Kommune 1990-1998 valgt for Det Konservative Folkeparti. Han er hofjægermester og kammerherre. I 1979 blev han gift med Cynthia Victoria Ames, og sammen har de sønnerne Peter Alexander og Eric Johan, så næste generation er sikret.

Hovedbygningen

Det store røde teglstens hus, som danner hovedfløjen, er opført i 1640 for rigsråd Gregers Krabbe og hustru Hedvig Rud. Bygningen er grundmuret med høj kælder. Over kælderen rejser sig et hus i to stokværk. Både gavlene og de to tårne eller karnapagtige udbygninger på sydsiden har svungne gavle. Det samme har frontispicen over hovedtrappen. De to lave vinkelformede sidefløje, der omslutter borggården, er opført for Martin Conrad von Ehrenschild i begyndelsen af 1700-tallet. Mellem hovedfløjen og de to sidefløje er o. 1800 opført to forbindelsesfløje. Efter en restaurering i 1926 fremtræder hovedfløjen igen i renæssancens stil.

Retableringen gav fuglelivet et kæmpe løft

Af: Kurt Due Johansen, naturrådsformand forfatter og fugleoptæller.

En, to, nej fire sortterner

flyver rundt og søger føde i Engsøen i august 2015. De fire sortterner bliver bogført i fugletællernes lille notesbog, når de på deres ugentlige tælletur, sætter fuglene i Gyldensteen Strand i mandtal. Det er faktisk en lille sensation med sortterner ved Gyldensteen, for det er måske mere end 100 år siden denne fugleart sidst er set i området. Arten er for længst forsvundet fra Nordfyn som ynglefugl, men kommer hertil som en meget sjælden gæst fra de Baltiske Lande. Hidtil har de blot overfløjet Gyldensteen i hundreder af meters højde og vurderet området som uegnet og har derfor fortsat trukket sydpå. Nu trækker Engsøen som en magnet de små sorte terner ned til den føderige sø, så de kan fede sig lidt op til det fortsatte træk.

Udover sjældne sortterner dokumenterer en spritny rapport, hvad der er sket efter at entreprenørmaskinerne har forladt området, og naturen har indfundet sig i Gyldensteen Strand. Rapporten, der belyser hvad der er sket efter de to første år efter uddigningen, giver overraskende resultater. Udover sjældne sortterner er der mange andre spændende fugle at se på. Tusindvis af mennesker har f.eks. fået en "aha-oplevelse" af at se den flyvende dør, havørnen, som i perioder forekommer dagligt i området. I februar var der en periode med op til 6 havørne samtidigt i området.

Samme rapport belyser også, hvad det har kostet på naturfronten at oversvømme 270 hektar landbrugsjord. Omkostningerne består hovedsagelig i, at nogle småfugle og fouragerende gæs er forsvundet eller reduceret i antal.

Sammen med tusindvis af gæs, svømmeænder og vadefugle, danner det samlede Gyldensteen Strand-område i dag rammen om et fantastisk fugleliv, hvis lige man skal køre langt på Fyn for at finde.

Gyldensteen Strand er resultatet af et storslået eksperiment, der blev skudt i gang, da området blev indviet 29. marts 2014 med 5.500 glade gæster.

Anders Skov, der er direktør for Aage V. Jensen Naturfond, som ejer området, er overrasket over, at det rige fugleliv har indfundet sig så hurtigt. Han peger på, at de mange tusinde mennesker, der kommer i området har fået rigtig meget at opleve. Anders Skov vurderer også, at fuglerapporten vil kunne være et værdifuldt supplement til de oplysninger, som biologerne på Syddansk Universitet finder ud af med undersøgelser af havdyr og planters indvandring i Kystlagunen.

I mellemtiden fortsætter de ugentlige fugletællinger i flere år endnu, så Naturfonden hele tiden har fingeren på pulsen og eventuelt kan justere tiltag i området.

Rapporten kan læses eller downloades fra Aage V. Jensens Hjemmeside:

<http://www.avjf.dk/avjnf/files/2016/03/Gyldensteen-Fugle-2012-2015-rapport.pdf>

Se også vores hjemmeside : <http://www.avjf.dk/avjnf/naturomrader/gyldensteen-strand/>

Gyldensteen Strand

Af Niels Riis, Naturrådgivningen, Odense.

Aage V. Jensen Naturfond erhvervede i februar 2011 616 ha øst for Bogense af Gyldensteen Gods. Det areal omfatter Gyldensteens inddæmmede Strand og den vestlige del af Ore Inddæmmede Strand, kaldet Reservatet, samt de tidligere øer Lindholm og Langø.

Gyldensteen Strand var et 616 ha stort inddæmmede og drænet fjordområde på Fyns nordkyst umiddelbart øst for Bogense. Her blev der i marts 2014 genskabt over 350 ha lavvandet kystlagune, ferskvandssø og rørskov med natur og fugleliv til glæde for både dyr og mennesker. Naturgenopretningen er den hidtil største på Fyn.

Gyldensteen Strand vil fremover kunne give os vigtige erfaringer om naturens udvikling, når kystarealer oversvømmes – både af saltvand fra havet og af tilløbende ferskvand fra land.

Alle er velkomne til at besøge Gyldensteen Strand, hvor der anlægges p-pladser og vandrestier omkring de retablerede vandområder. Fra nyopførte fugletårne og udsigtspunkter bliver der gode muligheder for at opleve fuglelivet på de nyanlagte småøer i fjorden.

Gyldensteen Strand førhen

Landskabet ved Gyldensteen Strand var efter istiden en del af det nordfynske "vadehav" og bestod af en bred, lavvandet, laguneagtig fjord, afgrænset fra Kattegat mod nord af en stribe moræneøer: Langø, Lindholm, Store Stegø og Lille Stegø. De dybeste steder var fjorden mere end 3 meter dyb, men langs bredderne var der store vige med kun knædybt vand. Det over 30 km² store fjordområde havde et rigt fugleliv og dyreliv i vandet, og det modtog tilløb fra to store vandløb.

I 1871 blev Gyldensteen Strand inddæmmede for at dræne og opdyrke den gamle fjordbund – i første omgang med ønsket om at lave høslæt og kvæggræsning på arealerne. Der blev anlagt diger mellem Store Stegø, Lindholm og Langø, den lange øst-vestgående hovedkanal blev gravet, to pumpemøller blev opført, og Ålebækken og Kragelund Møllebæk blev omlagt. Samtidig blev Ore Strand øst for Gyldensteen inddæmmede og afvandet.

I årtierne efter inddæmningen satte bunden sig så meget, at afvandingstilstanden blev dårlig. Dele af arealet forsumpede, og efter to store digegennembrud i 1945 og 1954 med efterfølgende oversvømmelser blev digerne forstærket og afvandingssystemet istandsat i 1960'erne. Der opførtes elektriske pumpestationer, og hele området blev delt i to med et spærredige, for at fremtidig havindtrængen ikke skulle kunne gøre skade. Øst for Langø blev det lavtliggende areal ved Ore Strand udlagt som fugtigt jagtreservat.

Naturen vender tilbage

Aage V. Jensen Naturfond erhvervede i 2011 det 616 ha store inddæmmede område omfattende både Gyldensteen Strand (519 ha) med Store Stegø, Lindholm og Langø, samt reservatet ved Ore Strand (97 ha). Det har gjort det muligt at genskabe og sikre naturværdierne i området og at samle erfaringer med såvel marin som fersk naturgenopretning.

Efter fjernelse af digerne mellem Langø, Lindholm og Store Stegø vil havet fra 2014 igen kunne indtage omkring

214 ha af det drænedede område syd for Lindholm i form af en lavvandet fjord omgivet af smalle strandenge. Den østlige del af Gyldensteens inddæmning (øst for det gamle spærredige og syd for Langø) vil fremstå som et ferskvandets sø- og rørskovsområde på 144 ha. Reservatet ved Ore Strand opretholdes som en mosaik af afgræssede enge, sumpe og søer med en lidt højere vandstand end i dag.

Projektet giver mulighed for videnskabelige undersøgelser af plante- og dyrelivets kolonisering af et nyt uforstyrret havområde og et fersk, kystnært søområde. Man vil kunne følge, hvordan et nyt økosystem etableres i det lave vand, og man få ny viden om, hvordan overgangen fra landbrugsområde til våd- eller havområde bedst understøttes ved eventuelle fremtidige, klimabetingede havstigninger.

Ved anlæg af nye stier, formidlingspunkter og fugletårne vil publikum fremover let kunne følge udviklingen af de genskabte naturværdier og samtidig få et indblik i områdets kulturarv med hele inddæmningshistorien.

Gyldensteen Strand i fremtiden

Gyldensteen Strand er en del af Fuglebeskyttelsesområde nr. 76 og er tidligere udpeget som Ramsarområde, et internationalt beskyttet vådområde især for vandfugle. Den forestående naturgenopretning vil medføre en markant ændring – og berigelse – af fuglelivet.

I foråret 2013 etableres nye vandhuller bl.a. på Langø, og der anlægges parkeringspladser og nye stier omkring det kommende fjord- og søområde. Langs den fremtidige kystlinie opføres 3,5 km nye havdiger, der skal beskytte de omgivende arealer mod oversvømmelser. Samtidig forbedres nye fugleøer, og dæmningsvejen mellem fjord- og søområdet hæves, så adgangen til Langø sikres. Endelig i 2014 fjernes en del af de gamle diger langs yderkysten, så tidevandet atter kan fylde fjorden.

Det nyetablerede fjordsystem vil tiltrække ynglende vade-fugle, måger og terner, og den østlige lavvandede sø med rørskov vil med tiden kunne give levesteder for både rørdrum og plettet rørvagtel. Fjordsystemet (214 ha) vil, sammen med de østlige ferske vådområder (144 ha), udgøre et meget attraktivt område for rastende og overvintrende bestande af gæs, ænder og vadefugle. Med betydelige forekomster af vandfugle året igennem, vil området også kunne tiltrække flere rovfugle, herunder vandrefalk, havørn og blå kærhøg, som gæstende fugle.

Det lave "soppebassin" i den nye fjord vil udgøre et nyt og vigtigt tilholdssted for havets biologiske mangfoldighed, og der vil opstå en rigdom af småfisk og smådyr i vandet. Gyldensteen Strand vil igen udgøre en vigtig del af Fyns naturlige, lavvandede kyst mod Kattegat.

NYT FRA KREDSENE

Kredsens arrangementer er interessante, og alle er velkomne til at deltage i det, der har interesse. Hvis man vil vide mere om et arrangement, så tag kontakt med formanden for den arrangerende kreds, navn og telefonnummer findes side 2.

Alle aktuelle indbydelser til kredsens arrangementer kan ses på foreningens hjemmeside www.slaegtsgaardsforeningen.dk under punktet kalender.

Vendsysselkredsen

I Vendsyssel har vi haft virksomhedsbesøg torsdag den 31. marts på Hirtshals Yard, Skibssmedie og montering. Det var et spændende aften, det er jo ikke en virksomhed man sådan lige, kan se til daglig, som man lige kan gå ind til en landmand og se hans malkekøer og kalve. Der var rundvisning ved direktør: Rasmus Brohus, han fortalte fyldestgørende, om virksomheden, Efter kaffen fortalte havnedirektør Jens Kirketerp Jensen, om Hirtshals Havn og om den store udvikling der er i gang, foruden fiskeriet er der to kæmpestore. Borerigge i havnen til reparation. Den største aktiv for havnen er de mange færge anløb. Der er tre selskaber der sejler fra Hirtshals,: Color Line -- Fjord Line -- og Smyrild Line. Vi havde en god og interessant aften.

Tirsdag den 10. maj kl.19.00. I Sæsing Kulturcenter, Sæby Landevej 417, 9830 Tårs. Sisse Fisker, kendt TV-vært, med mere fortæller om egne oplevelser. Hun er født og opvokset i Tårs.

Tilmelding senest 1. maj. Til : enovolhoj@mail.dk eller 4089 7492

Entre : 150 kr.

Vi skal besøge " Drivsholm", Vråvej 423, 9760 Vrå den 1. juni.kl.19.00.

"Fra aktiv landbrug til Hotel/ Bead & breakfast."

Hvor vi også vil holde vores generalforsamling.

Der serveres: Kaffe & kage, pris pr. person: 60 kr.

Tilmelding senest 30. maj, kl. 20.00 på mail. enovolhoj@mail.dk. Eller, 4089 7492.

Lørdag den 17. september, kl. 14.00 skal vi besøge Andreas Helgstrand. "Møgelmossegård"

" Helgstrand Dressage " Uggerhalne, Uggerhalnevej 80, 9310 Vodskov. Andreas er berider, VM- og OL-medaljevinder.

På gården er der 40 ansatte og plads til ca. 140 heste.

Efter rundvisningen, mødes vi i gårdens kantine, hvor vi kan drikke vores medbragte kaffe, der vil også blive fortalt mere om gårdens drift. Deltagerpris: 20 kr. pr. person.

Billedforedrag om New Zealand & Syd Australien ved Esther og Niels Ole Volhøj samt Finn Moltsen torsdag den 27. oktober, kl. 19.00 på Klitgården i Tversted, Østervej 10, 9881 Bindslev.

Kaffe og brød medbringes.

Arrangementet laves sammen med Vendsyssel-Gildet.

Niels Ole Volhøj

Himmerlandskredsen

Der var 20 fremmødte til kredsens generalforsamling, som indledtes med et foredrag af Dansk Slægtsgårdsforenings forretningsfører gennem 50 år – Inger M. Hansen. Hun fortalte om slægtsgårdsforeningens historie, krydret med historier fra slægtsgårde bl.a. hendes barndomshjem. Hun havde hendes mand Henning Hansen med. Og det fremgik af hendes foredrag, at hendes familie har været en meget stor drivkraft i slægtsgårdsforeningens arbejde, i mange af de 75 år der er gået, siden foreningen blev stiftet. Hun omtalte markante formænd og viste billeder og fortalte, at det hele begyndte med en artikelserie i Familie Journalen, om Danske Slægtsgårde, skrevet af Chr. Dam. Det gav ideen til foreningen.

Niels Holger Fisker takkede Inger og Henning Hansen for det fine foredrag.

Efter kaffe og kage skænket af Agri Nord, indledtes generalforsamlingen.

Niels Holger Fisker aflagde beretningen. Først omtaltes kredsens aktiviteter, og derefter landsforeningens. I dag er der 1157 medlemmer på landsplan, og lokalt er vi ca. 67. Der var flertal i hovedbestyrelsen for at lukke foreningen i 1916, og Peter Mouritsens satte sin formandspost på spil. Den mistede han da årsmødet valgt at fortsætte med Gunhild Olesen Møller, som ny formand.

Årsmøde 2017 holdes af Midtjysk Kreds, og i 2018 holdes det af Sjælland Syd.

Niels Holger oplyste os om at Gunhild Olesen Møller, havde lavet et godt forarbejde for mødet, men mange af medlemmerne i hovedbestyrelsen ville ikke høre efter eller kunne ikke høre, og de modarbejdede hende – så nu havde han besluttet sig for at stoppe, som formand for vores bestyrelse, så de der ønsker at foreningen skal bevares, må komme på banen.

Til valg til bestyrelsen ønskede Niels Holger Fisker og Svenning Bruun ikke genvalg. Desuden var Gudrun Knudsen på valg, og hun modtog genvalg. Det lykkedes ikke at finde afløsere for de andre.

Peter Stoffersen takkede Niels Holger for hans store arbejde og beklagede hans beslutning om at stoppe.

Gudrun Knudsen

Vejlekredsen

Vi havde den 17. marts besøg af vores landsformand Gunhild Olesen Møller. Vi havde en rigtig god eftermiddag, der blev diskuteret, og der kom også gode forslag til Gunhild, til det kommende hovedbestyrelsesmøde. Der blev snakket om de problemer, der nu er med foreningen, det gælder specielt det at få vendt stemningen, nu da vi kører videre. Gunhild fortalte om de store økonomiske udfordringer, der har været og stadig er på Mors. Jeg tænker på deres bankproblemer, og her efter en del konkurser i hele området. Men det ser lidt sort ud for landbruget, med svage priser over hele linjen, man må være glad for at renten er så lav, som den er, det er jo ikke mange år siden den faste rente var over 5 procent. Der var 14 mødt op til en rigtig god eftermiddag.

Vores sommermøde har vi bestemt til den 14. juni kl. 14, hvor vi mødes ved Kongernes Jelling, så husk at sætte kryds i kalenderen, og få gerne fyldt bilen op, vi håber på god fremmøde, til en interessant eftermiddag, som vi afslutter på Skovdal Kro med spisningen.

Steffen Buch Juul

Sjælland Syd

40 medlemmer var den 1. april samlet i Everdrup Samlingshus til generalforsamlingen. Kredsens formand, Knud Pedersen, kunne efter de formelle handlinger med valg af stemmetællere og dirigent aflægge beretning, hvor han fortalte, at kredsens har haft 3 bestyrelsesmødet og 2 udflugter. Udflugterne var til henholdsvis Sorø og Assendrup hovedgård.

Endvidere omtalte formanden landsforeningens situation, efter at hovedbestyrelsens indstilling til nedlæggelse var blevet underkendt af årsmødet.

Nu har en kreds foreslået, at kredsene skal have driftstilskud fra landsforeningens kasse, og det er et skråplan, sagde Knud Pedersen, vi må klare os med det vi kan samle ved arrangementerne.

Knud Pedersen sluttede sin beretning med at nævne, at den første sommerudflugt afholdes 31. maj. Først besøger vi Kirsten og Arne Hansen på Fløjgården ved Dalby nær Gørlev, hvor de har indrettet et landbrugsmuseum. Og derfra kører vi til Høng Landbrugsskole, hvor forstanderen fortæller og viser rundt. Den anden sommerudflugt afholdes 22. juni, hvor vi først besøger Arne Skovbæk, Folehaven 5, 4654 Faxe Ladeplads, der kan se tilbage på 45 års landmandsliv i kunst og kunstinteresse, samt det at få livet forærende igen. Derefter besøg Asger Pedersen, Folehaven 3, 4654 Faxe Ladeplads. Det er en gård med museum, der fortæller om livet på landet gennem flere generationer.

Beretningen blev taget til efterretning og regnskabet blev godkendt. Det udviste et underskud på 1582 kr., men der er en kassebeholdning på 9.831 kr.

Efter generalforsamlingen og kaffen fortalte tidligere forstander for Sydsjællands Landbrugsskole Jens Hallqvist om landbrugets udvikling og historie. Det var en meget interessant gennemgang af landbrugets udvikling, og han sluttede med at sige: Vi er den sidste generation af slægtsgårdsejere. Se hvordan gårdene handles, det er kapitalsekskaber der kommer til.

Knud Pedersen

Fynskredsen

Fynskredsen har i marts afholdt et virksomhedsbesøg med generalforsamling. Der var arrangeret besøg ved Frøfirmaet Jensen Seeds A/S i Birkum ved Odense. Det er mest spinatfrø, man arbejder med, men også op til 25 forskellige slags blomsterfrø og krydder urter. Det var utrolig interessant at se for 40 deltagere.

Ved generalforsamlingen var Karen Jacobsen, Carl Martin Christensen og Poul Hansen på valg. De blev alle genvalgt.

Mogens Andersen

Haderslev Kredsen

Vi afholder aftentur og generalforsamling tirsdag den 7. juni kl. 19.00 på Tørning Mølle ved Hammelev.

Vi mødes på gårdspladsen. Her vil vor omviser, Knud Kristensen, Vojens, tage imod og fortælle om Tørning mølles historie.

Efter kaffebord er der ordinær generalforsamling

Jens M. Knudsen.

Midtjysk Kreds

Siden sidst er der dukket et nyt tilbud op om et spændende besøg i Salling. Midtjysk Kreds er velkomne til at koble sig på Skive Kulturhistoriske Museums støtteforening arrangement onsdag den 11. maj kl. 19.00.

Denne aften er der besøg på Herregården Kaas. De ydre rammer vil blive vist frem og den flotte natur der strækker sig som en fredet halvø ud i Limfjorden. Klaus Østergaard fra Kaas vil fortælle om stedet. Kaas har været ejet af Færch familien fra Holstebro siden 1954. Tidligere var det stamsæde for en nu uddød slægt Kaas. Der bliver ikke adgang til bygningerne. Arkæolog Turi Thomsen fra museet i Skive vil fortælle om de arkæologiske udgravninger på Kaas. Adressen er Kaasvej 44, 7860 Spøttrup.

Næste arrangement bliver onsdag den 18. maj kl. 18.30 på Mausing Mølle, Mausingvej 55. Vinderslev per 8620 Kjellerup. Ejerne er Anne Marie og Hans Henrik Christensen. Stedet er en velholdt gammel vandmølle og den er meget smukt beliggende. Det er tydeligt at det har været et velbesøgt sted gennem århundreder for det gamle vejnet fremstår som dybe hulveje, der er slidt til gennem århundreder. Det er bestyrelsesmedlem Hans Peter Iversen der har arrangeret besøget. Medbring selv kaffe og stol. Der er tilmelding til Gunhild O. Møller per mail. Helst tre dage før arr.

Skriv allerede nu vore næste to arrangementer i kalenderen. Mandag den 1. august besøg ved den genetablerede Grynderup Sø og Herregården Østergaard i Salling. Onsdag den 21. september besøg på Thorsø Biogas og Jens Skytte på Aldrupgaard. Generalforsamlingen forventes afholdt på Aldrupgaard.

Gunhild Olesen Møller

Lolland-Falsterkredsen

Beretning til generalforsamlingen:

Formanden omtalte et vel tilrettelagt årsmøde i Sønderjylland 29. – 30. maj 2015. Der var lagt op til at foreningen skulle lukke i 2016, hvor foreningen har 75 års jubilæum. Ved afstemningen var der 26 for at nedlægge og 69 for at fortsætte. Formanden Peter Mouritsen trak sig efterfølgende, og Gunhild Olsen Møller blev valgt til ny landsformand.

Vi må konstatere, at vi har et faldende medlemstal. På landsplan er der 111 udmeldte og 24 indmeldinger, så i alt var vi 1177 medlemmer pr. december 2015. For 20 år siden var der 77 500 gårde, i dag er der kun 40 000, et fald på næsten 50 % eller der samme som vores medlemstilbagegang.

Den 28. – 29. maj 2016 er der årsmøde på Fyn. På Fjelsted Skov Kro, ved Middelfart. Her har foreningen 75 års jubilæum, så der kommer nok en hel del historie. Inger Hansen har været sekreter i 50 år. Og har meddelt at hun stopper efter årsmødet.

For at imødekomme en stram økonomi, er kontingentet steget til 300 kr. pr. husstand. Det skal ses i lyset af, at det blev nedsat fra 250 kr. til 200 kr. i 2015.

På Lolland – Falster har vi nogenlunde holdt medlemstallet. Vi er gået et medlem tilbage, så vi er nu 82 medlemmer. Vi talte en del om økonomi eller mangel på samme. Der er

ikke tradition for at lokalkredsene får kontingent fra landsforeningen. Vi vil stille forslag om, at en del af kontingentet går til kredsene, så vi ikke altid skal kræve penge af vores medlemmer til arrangementer. Det må være muligt, hvis vi går over til e-mail i stedet for porto. Vi kunne godt tænke os, at værterne, som vi besøger på vore driftsbesøg, kunne få et års gratis medlemskab. Det vil sige få "Slægtsgården" tilsendt i et år. Hvis vi samtidig får historien om gården beskrevet i bladet, ville det være perfekt.

Vi havde et velbesøgt efterårsmøde på Agerupgård ved Saksøbing. Driftsleder Morten Mark og Annette gav os en grundig orientering om gårdens drift og historie. Og meget interessant historie om kapellet i parken, hvor der er 4 kister. Vi sluttede på Oreby kro med bøl og spejlæg. Der var 55 deltagere. Et pænt fremmøde.

Næste besøg finder sted på Øllingsø Gods ved Græshave den 7. september 2016.

På valg til bestyrelsen var Rasmus Jørgensen, Ove Brandt Jensen og Hans Jørgen Hansen.

Ove Brandt Jensen og Hans Jørgen Hansen blev genvalgt. Rasmus Jørgensen trak sig efter

18 år i bestyrelsen. Nyvalgt blev Søren Bædke "Sjælstoftegård" Byvej 15 4870 Rødby

Mogens Høge Hansen blev genvalgt som suppleant.

Ny revisor blev Thorsten Jørgensen, Halsted.

Rasmus Jørgensen er nok vores ældste medlem af foreningen. Han blev medlem i 1941, altså siden starten af foreningen. Vi takker Rasmus Jørgensen for arbejdet i bestyrelsen, og de har altid været sikker deltager på årsmøderne. Før generalforsamlingen havde vi inviteret Marcus Knuth, som er nyvalgt til Folketinget. Marcus fortalte om historien fra "Knuthenborg", som i dag ejes af hans storebroder Christoffer Knuth, en meget interessant historie, hvor Knuthenborg var en stor jordbesidder og havde flere landsbyer med kirker under sig. Historien omfatter også Gyldesten på Nordfyn. Knuthenborg er indbegrebet af Lolland, og i vores kreds har vi fulgt og kommet meget både før og efter dyreparken blev etableret. Vi var 45 deltagere.

Hans Jørgen Hansen

Det sydlige Sønderjylland

Kredsen inviterer til aftenudflugt til Beredskabsstyrelsen Teknisk Skole, Nørremark 21, 6360 Tinglev tirsdag den 17. maj.

Vi samles kl. 18 og begynder aftenen med et måltid mad. Derefter vil der være en stor øvelse og vi får rundvisning i området. Aftenen slutter med kaffe, og imens får vi fortalt om Beredskabet i Danmark.

Beredskabsstyrelsens tekniske skole uddanner ledere og instruktører til kommunale redningsberedskaber, Beredskabsstyrelsens statslige redningsberedskab og andre myndigheder, herunder politiet og sundhedsberedskabet.

Pris for hele arrangementet er 80 kr., som betales på dagen. Tilmelding senest den 7. maj til Chresten A. Krogh 74 41 53 12 eller Helge Mathiesen 53 29 16 43.

I midten af september påtænkes et besøg på Gråsten Landbrugsskole, hvor vi træffer den nye forstander.

Chr. A. Krogh

Vestsjællandskredsen

Den 19. maj kl. 13 mødes vi ved pumpestationen ved Audebo med adressen: Lammefjordens Dige & Pumpelag, Nykøbingvej 128, 4300 Holbæk. Arne Andersen fortæller om Lammefjorden, Pumpestationen, Digelaug og meget mere.

Omkring 1874-75 opførtes et maskinhus nær Audebodæmningen til de 5 dampmaskiner og tilhørende 6 kedler og 10 snegle, der skulle pumpe Lammefjorden tør. I begyndelsen af 1900 tilføjes 3 vindmotorer. Efter en voldsom storm i 1921 tages 2 nye vindmotorer i brug. I det lange løb er vindmotorerne dog for ustabile og vejrafhængige. 1926 bygges en ny pumpestation, og en elektrisk centrifugalpumpe, på tidspunktet landets største, erstatter det gamle dampmaskineanlæg og tilhørende snegle. Pumpen er stadig aktiv den dag i dag. 1939 udbygges pumpestationen, og 2 nye elektriske pumper tilføjes. Dette arbejde projekteredes og udførtes af civilingeniør H. M. Markersen, Rødby. (Markersen ejede sin fødehjem Markersdal og var fra 1947 til 1958 landsformand for Dansk Slægtsgårdsforening.) Disse pumper blev udskiftet i 2004, og de kan tilsammen pumpe 14.000 m³ vand i timen med en løftehøjde på 7,5 m. Hvis der er meget vand kan den gamle pumpe fra 1926 også tages i brug, hvilket giver yderligere 6.000 m³ i ydeevne.

Vi slutter besøget med at drikke den medbragte kaffe. (Formanden levere kagen). Så kører vi fra Audebo gennem Lammefjorden mod Grevinge og gør hold på bakken i Grevinge, hvor vi kan se hele det inddæmmede område. Lammefjordens laveste punkt på 7,5 meter under havet gør ikke blot den inddæmmede fjord til det lavest beliggende sted i Danmark. Den er også lavest i hele Vesteuropa. (Dette gælder dog ikke, hvis man tager gravede huller med i beregningen. Et granitbrud ved Rønne på Bornholm har således punkter, der ligger noget dybere end Lammefjordens terræn.)

Besøget på Pumpestationen koster 50,00 kr.

Er der nogen der har kørsels problemer må man kontakte mig.

Tilmelding til Karen Andersen 29262013 el. ok@dlgpost.dk.

Karen Andersen

Bornholmskredsen

Kredsen indbyder medlemmer samt venner og bekendte til udflugt på "Bornholms Tekniske Samling" Østre Borregård, Borreløngvej 48, Rutsker

Torsdag d. 9 juni kl. 19.00

Kjeld Nielsen vil vise rundt og fortælle om alt det nye, som er kommet til samlingen det sidste stykke tid.

Efter rundvisningen er der generalforsamling i kantinen, hvor vi også kan nyde den medbragte kaffe.

Mogens Frigaard

Returadresse:
Inger M. Hansen,
Svalevej 13, 4440 Mørkøv
ID: 47395

B

50 års jubilæum

Inger M. Hansen
50 år som sekretær og kasserer
for Dansk Slægtsgårdsforening.

Det er en enestående indsats, der her er tale om med start i 1966. Din titel er forretningsfører. Den titel dækker over at du både fører regnskabet og beklæder sekretærfunktionen. Det er dig der står for medlemskartoteket og skriver ud til medlemmerne. Du er også med i arbejdet om den årlige slægtsgårdsrejse og med i det praktiske omkring planlægningen af årsmøderne. Du er ikke helt alene om arbejdet for din mand Henning står sammen med dig om arbejdet. Henning forestår foreningens hjemmeside.

Ingers far, Christian R. Christensen, var formand for landsforeningen i 19 år. På et hovedbestyrelsesmøde foreslog han, fortalte den daværende næstformand Peder Møller Frifelt, at hvis hans forslag blev accepteret ville Dansk Slægtsgårdsforenings praktiske problemer være løst mange år frem i tiden. Nemlig ved at lade hans datter styre foreningens medlemsliste og regnskab. Det blev sagt ved Ingers 25 års jubilæum. Det er så sandt som det blev sagt og det gælder stadig. Der er dog lagt op til ændringer for Inger har varslet sin fratrædelse på hovedbestyrelsesmødet i august 2015. Hovedbestyrelsen skal have fundet en måde på at få dine hidtidige opgaver overdraget og varetaget fremover. Din flid og arbejdsindsats bliver meget svær at erstatte, det ved vi alle. Jeg har som ny landsformand kun arbejdet sammen med dig i kort tid. Du har altid svaret hurtigt og beredvilligt, så det vil jeg gerne rose og udtrykke min store anerkendelse.

Tak til Inger og Henning for den store indsats.

Dansk Slægtsgårdsforening ønsker hjertelig tillykke med jubilæet.

Gunhild Olesen Møller.

